

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

การงานอาชีพ ม.6

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้เรียบเรียง : นางสาวละเบียง ชูกระเดื่อง
นางสุนิสา สุขวัฒนา
นายวรวิทย์ โอชะคลัง
นายธนสาร รมยะพันธ์

ผู้ตรวจ : นางชลิตา วิทย์วงศ์กังวาล
นายศักดิ์ พลับวงกล้า
นายสุรินทร์ สหิบุญ

บรรณาธิการ : นางปฤษฎา แม่ตระกูล
ดร.สุนีย์ วิทยสัมพันธ์

ผลิตและจัดจำหน่าย

บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด

นางสาวปัญญณี วิทยสัมพันธ์

101/14 หมู่บ้านมณียา 3 ซอย 10

ถนนรัตนธิเบศร์ ตำบลไทรมา อำเภอมือง

จังหวัดนนทบุรี 11000

โทร. 0-2924-6316

08-1445-9968

08-6300-4113

โทรสาร 0-2594-3923

E-mail : editor@muangthaiabook.com

Website : www.muangthaiabook.com

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน

การงานอาชีพ ม.6

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ผู้เรียบเรียง : นางสาวละเบียง ชูกระเดื่อง
นางสุนิสา สุขวัฒนา
นายวรวิทย์ โอชะคลัง
นายธนสาร รมยะพันธ์

ผู้ตรวจ : นางชลิตา วิทย์วงศ์กังวาล
นายศักดิ์ พลับวงกล้า
นายสุรินทร์ สหิบุญ

บรรณาธิการ : นางปฤษฎา แม่ตระกูล
ดร.สุนีย์ วิทยสัมพันธ์

พิมพ์ครั้งที่ 1 : ธันวาคม 2562

จำนวน : 3,000 เล่ม

ผลิตโดย : บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด
นางสาวปัญญณี วิทยสัมพันธ์
101/14 หมู่บ้านมณียา 3 ซอย 10 ถนนรัตนธิเบศร์
ตำบลไทรมา อำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0-2924-6316, 08-1445-9968, 08-6300-4113
โทรสาร 0-2594-3923

E-mail : editor@muangthaiabook.com

Website : www.muangthaiabook.com

ISBN : 978-616-281-744-1

ราคา : 80 บาท

“หนังสือเล่มนี้เป็นลิขสิทธิ์ของ บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด ห้ามทำซ้ำ คัดลอก เลียนแบบ
ทำสำเนาตัดแปลง หรือวิธีการอื่นใดไปเผยแพร่ ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
นอกจากจะได้รับการยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจาก บริษัท ศูนย์หนังสือ เมืองไทย จำกัด”

คำนำ

หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน การงานอาชีพ ม.6 เล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

เนื้อหาภายในหนังสือมีด้วยกันทั้งหมด 7 หน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) บ้านและโรงเรียนน่าอยู่
(2) งานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย (3) การดูแลเสื้อผ้าและการดัดแปลงเสื้อผ้า (4) การเลี้ยงสัตว์ (5) การติดตั้ง
ประกอบ ช่อมแซม ดูแลเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในบ้านและโรงเรียน (6) การถนอมอาหาร และ
(7) ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พร้อมทั้งกิจกรรมและคำถามประจำหน่วยเพื่อเสริมทักษะความเข้าใจแก่ผู้เรียน

ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย และผู้เรียบเรียง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน
การงานอาชีพ ม.6 เล่มนี้ จะสามารถให้ความรู้และเกิดประโยชน์แก่ ผู้เรียน ผู้สอน ตลอดจนผู้สนใจศึกษาทั่วไป
เป็นอย่างดี หากมีข้อผิดพลาดประการใด ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย และผู้เรียบเรียง พร้อมน้อมรับ
คำติชม เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

นางสาวละเบียง ชุยกะเดื่อง

นางสุนิสา สุขวัฒนา

นายวรวิทย์ โอชะคลัง

นายธนสาร รมยะพันธุ์

และ

ฝ่ายวิชาการ ศูนย์หนังสือ เมืองไทย

สารบัญ

หน้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 บ้านและโรงเรียนน่าอยู่.....1

1.1 ความสำคัญของบ้าน.....	2
1.2 ขั้นตอนการดูแลรักษาบ้าน.....	10
1.3 การจัดตกแต่งบ้าน.....	11
1.4 การจัดสวน	17
1.5 การดูแลรักษาและทำความสะอาดโรงเรียน.....	20
1.6 ความสำคัญของการดูแลรักษาและทำความสะอาดโรงเรียน.....	21
1.7 การปรับปรุงดูแลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน.....	22
1.8 แนวทางการรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้และการทำความสะอาดโรงเรียน.....	23
1.9 การจัดและตกแต่งสวนหย่อมในโรงเรียน.....	24
1.10 การจัดบรรยากาศทางด้านกายภาพในห้องเรียน.....	24
1.11 การจัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน	25

กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 1.....28

คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 1.....29

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 งานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย.....30

2.1 ความหมายของงานประดิษฐ์	31
2.2 ความเป็นมาของงานประดิษฐ์.....	31
2.3 หลักการสร้างสร้งงานประดิษฐ์.....	31
2.4 การออกแบบงานประดิษฐ์.....	31
2.5 ประโยชน์ของงานประดิษฐ์.....	32
2.6 คุณค่าของงานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย.....	32
2.7 ประเภทของงานประดิษฐ์ที่เป็นเอกลักษณ์ไทย.....	33
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 2.....	56
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 2.....	57

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การดูแลเสื้อผ้าและการดัดแปลงเสื้อผ้า.....58

3.1 ความหมายของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย.....	59
3.2 ความสำคัญและประโยชน์ของเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย.....	59

	หน้า
3.3 การเลือกซื้อผ้า.....	59
3.4 เทคนิคในการแต่งตัว.....	61
3.5 ความหมายและความสำคัญของการตกแต่งเสื้อผ้า.....	64
3.6 หลักการและวิธีการตัดแปลงและตกแต่งเสื้อผ้า.....	65
3.7 ประโยชน์ของการตัดแปลงและตกแต่งเสื้อผ้า.....	65
3.8 วิธีการและหลักในการตกแต่งเสื้อ.....	66
3.9 การซ่อมแซมและตัดแปลงเสื้อผ้า.....	67
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 3.....	73
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 3.....	74

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การเลี้ยงสัตว์.....75

4.1 ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการเลี้ยงสัตว์.....	76
4.2 ประเภทของสัตว์.....	81
4.3 ปัจจัยในการเลี้ยงสัตว์.....	84
4.4 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคสัตว์และการสุขภาพ.....	85
4.5 การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ.....	91
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 4.....	99
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 4.....	100

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การติดตั้ง ประกอบ ซ่อมแซม ดูแลเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในบ้านและโรงเรียน.....101

5.1 ความหมายของการติดตั้งประกอบ.....	102
5.2 กระบวนการของการบำรุงรักษา การซ่อมแซม และการติดตั้งประกอบ.....	102
5.3 การติดตั้ง ประกอบ และซ่อมแซมเตาไมโครเวฟ.....	106
5.4 วิธีการดูแลรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านและโรงเรียน.....	124
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 5.....	142
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 5.....	143

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การถนอมอาหาร.....144

6.1 ความหมายของการถนอมอาหาร.....	145
6.2 สิ่งที่ทำให้อาหารบูดเน่า.....	146
6.3 หลักการในการถนอมอาหาร.....	147
6.4 ความสำคัญในการถนอมอาหาร.....	147
6.5 ประเภทการถนอมอาหาร.....	148
6.6 วิธีถนอมอาหาร.....	151
6.7 การถนอมอาหารในปัจจุบัน.....	156
6.8 เคล็ดลับการเก็บอาหารสด.....	167
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 6.....	171
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 6.....	172

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....173

7.1 ความหมายของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	175
7.2 นิยามของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	175
7.3 ความสำคัญของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	177
7.4 บัญญัติ 10 ประการ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	178
7.5 ยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จในการประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	179
7.6 ปัญหาและข้อจำกัดของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาพรวม.....	180
7.7 ปัญหาของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม.....	181
7.8 การแก้ไขปัญหาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม.....	184
7.9 กฎหมายที่ควรรู้.....	184
7.10 ภาษาเงินได้นิตบุคคล.....	189
7.11 หน่วยงานที่สนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.....	190
7.12 การเขียนแผนธุรกิจ.....	192
7.13 อนาคตของธุรกิจขนาดย่อม.....	204
กิจกรรมหน่วยการเรียนรู้ที่ 7.....	205
คำถามหน่วยการเรียนรู้ที่ 7.....	206

บรรณานุกรม.....207

၈၇၅.၅၇၅၂

doi:10.1371/journal.pone.0135500.g002

[illegible]

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การติดตั้ง ประกอบ ซ่อมแซม ดูแลเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในบ้านและโรงเรียน	
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	ง 1.1 ม.4-6/1 อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.4-6/2 สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะการทำงานร่วมกัน ง 1.1 ม.4-6/3 มีทักษะการจัดการในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/4 มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/5 มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.4-6/6 มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/7 ใช้พลังงาน ทรัพยากร ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การถนอมอาหาร	
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	ง 1.1 ม.4-6/1 อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.4-6/2 สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะการทำงานร่วมกัน ง 1.1 ม.4-6/3 มีทักษะการจัดการในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/4 มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/5 มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.4-6/6 มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/7 ใช้พลังงาน ทรัพยากร ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อม	
สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	ง 1.1 ม.4-6/1 อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.4-6/2 สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และมีทักษะการทำงานร่วมกัน ง 1.1 ม.4-6/3 มีทักษะการจัดการในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/4 มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/5 มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.4-6/6 มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/7 ใช้พลังงาน ทรัพยากร ในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

บ้านและโรงเรียนน่าอยู่

สาระที่ 1	ตัวชี้วัด
การดำรงชีวิตและครอบครัว	ง 1.1 ม.4-6/1 อธิบายวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.4-6/2 สร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะการทำงานร่วมกัน ง 1.1 ม.4-6/3 มีทักษะการจัดการในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/4 มีทักษะกระบวนการแก้ปัญหาในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/5 มีทักษะในการแสวงหาความรู้เพื่อการดำรงชีวิต ง 1.1 ม.4-6/6 มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน ง 1.1 ม.4-6/7 ใช้พลังงาน ทรัพยากรในการทำงานอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
มาตรฐาน ง 1.1	จุดประสงค์การเรียนรู้
เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว	1. อธิบายความสำคัญของบ้านได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/5) 2. บอกขั้นตอนการดูแลรักษาบ้านได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/6 ม.4-6/8) 3. จัดตกแต่งบ้านได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/2 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/6 ม.4-6/8) 4. จัดสวนได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/2 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/6 ม.4-6/8) 5. ดูแลรักษาและทำความสะอาดโรงเรียนได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/2 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/6 ม.4-6/8) 6. อธิบายความสำคัญของการดูแลรักษาและทำความสะอาดโรงเรียนได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/5) 7. ปรับปรุงดูแลสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/2 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/6 ม.4-6/8) 8. บอกแนวทางการรักษาอุปกรณ์เครื่องใช้และการทำความสะอาดโรงเรียนได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/6 ม.4-6/8) 9. จัดและตกแต่งสวนหย่อมในโรงเรียนได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/2 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/6 ม.4-6/8) 10. จัดบรรยากาศทางด้านกายภาพในห้องเรียนได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/2 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/6 ม.4-6/8) 11. จัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียนได้ (มฐ. ง 1.1 ม.4-6/1 ม.4-6/2 ม.4-6/3 ม.4-6/4 ม.4-6/5 ม.4-6/6 ม.4-6/8)

ผังสาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ

บ้าน เป็นสถานที่สำคัญเพื่อให้บุคคลในครอบครัวได้อยู่อาศัยอย่างสบายกายและสบายใจ ดังนั้น บุคคลภายในบ้านทุกคนสามารถช่วยกันทำให้บ้านน่าอยู่อาศัยได้ เช่นเดียวกับกับโรงเรียนที่ทุกคนต้องช่วยกันดูแล เพื่อให้โรงเรียนสะอาด สวยงาม ร่มรื่น น่ามาเรียน

1.1 ความสำคัญของบ้าน

บ้าน เป็นสถานที่สำหรับบุคคลในครอบครัวได้อยู่อาศัย มีความปลอดภัย ให้ความรู้สึกสบายกายสบายใจแก่ทุกคนในครอบครัว บ้านแต่ละหลังจะมีรูปแบบ รูปทรง วัสดุที่ใช้ สีสันในการสร้างที่แตกต่างกันด้วยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง แต่ลักษณะของบ้านจะเป็นเช่นไร บุคคลในบ้านสามารถทำให้บ้านน่าอยู่อาศัยได้ด้วยการดูแลรักษาทำความสะอาดบ้านอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น การทำความสะอาดบ้านให้มีสภาพเรียบร้อยน่าอยู่ จะช่วยดึงดูดความสนใจ และทำให้บุคคลในครอบครัวได้อยู่อาศัยอย่างมีความสุขมากกว่าบ้านที่ขาดการดูแลรักษาความสะอาด

1.1.1 หลักในการทำความสะอาดบ้านให้น่าอยู่

1. การทำความสะอาดบ้าน

ความสะอาดเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้บ้านน่าอยู่ ดังนั้น การทำความสะอาดด้วยการปิดกวาดเช็ดถูเป็นประจำ จะทำให้เครื่องเรือนเครื่องใช้ปราศจากฝุ่นละอองและความสกปรก ทั้งนี้ ยังรวมไปถึงบริเวณบ้าน รั้ว สนาม ทางเดิน และบริเวณอื่น ๆ รอบตัวบ้าน

2. การสร้างความสะอาดสบายในบ้าน

การจัดแบ่งพื้นที่บริเวณบ้านให้เกิดการใช้สอยที่เป็นสัดส่วน มีการจัดวางสิ่งของเครื่องใช้อำนวยความสะดวกไว้อย่างเหมาะสม สะดวกในการหยิบใช้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีอากาศถ่ายเท แสงแดดส่องถึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บ้านมีความน่าอยู่มากขึ้น

3. การจัดตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่

นอกจากการจัดวางสิ่งของเครื่องใช้ให้เหมาะสมแล้ว การตกแต่งบ้าน การจัดวางสิ่งของให้สมดุล การเลือกใช้สี รูปแบบของผ้าปูม่าน เพื่อให้สวยงามดูสบายตา จะยังทำให้บ้านน่าอยู่มากขึ้น

4. การจัดบ้านให้มีความปลอดภัย

การจัดบ้านให้มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุต่าง ๆ เช่น มีลูกกรงที่แข็งแรงกันระเบียงเพื่อป้องกันการพลัดตกบันได จัดแบ่งพื้นที่สำหรับจัดเก็บยา หรือสารเคมีที่เป็นอันตราย การทำความสะอาดบ้านขัดพื้นให้ปราศจากตะไคร่น้ำ เพื่อไม่ให้เกิดการลื่นล้ม การปลูกบ้านให้อยู่ห่างจากสิ่งปฏิกูลและแหล่งแพร่เชื้อโรค หรือมีวิธีการและป้องกันที่เหมาะสมหากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

1.1.2 การวางแผนใช้ทรัพยากรในการทำความสะอาด

การวางแผนการทำความสะอาดทั้งภายในและภายนอกบ้าน ควรคำนึงถึงทรัพยากรดังนี้

1. เวลาที่จะใช้ในการทำความสะอาด
2. แรงงานที่จะใช้ในการทำความสะอาด
3. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่จะใช้ในการทำความสะอาด

การทำความสะอาดทั้งภายในและบริเวณภายนอกตัวบ้าน จะมีประสิทธิภาพสูงสุด ก็ต่อเมื่อผู้ทำความสะอาดได้วางแผนการทำงานอย่างรอบคอบและรัดกุม ลงมือทำงานตามแผนที่วางไว้ ตรวจสอบ

การทำงานและประเมินผลว่าได้ตามที่ต้องการหรือไม่ เพื่อจะได้พิจารณาปรับปรุงการทำความสะอาดในครั้งต่อไป การวางแผนในการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวกับการทำความสะอาดคือ การใช้เวลา แรงงานและวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เหล่านี้ช่วยลดความสูญเสียทรัพยากรทั้งสามประการที่ไม่จำเป็นลงได้

1.1.3 การเลือกใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการทำทำความสะอาดบ้าน

อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการทำความสะอาดบ้านทั้งภายใน ตัวบ้านและบริเวณภายนอกตัวบ้านนั้น สามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการปัดกวาด ได้แก่

- ไม้กวาดดอกหญ้า
- ไม้กวาดทางมะพร้าว
- ไม้กวาดด้ามยาว หรือไม้กวาดเสี้ยนตาล
- ไม้กวาดขนไก่
- ไม้กวาดไม้ไผ่
- เครื่องดูดฝุ่น

รูปที่ 1.1 ไม้กวาดดอกหญ้า
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/tPKw9>)

2. อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการเช็ด ขัดและถู-ผ้าสำหรับเช็ดถู

- ฟองน้ำ
- แผ่นขัด
- แปรงพลาสติก
- แปรงกาบมะพร้าว
- ไม้ถูพื้นธรรมดา
- ไม้ถูพื้นชนิดชักและบิดในตัว

รูปที่ 1.2 อุปกรณ์ทำความสะอาด เช่น ฟองน้ำ ไม้ถูพื้น
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/ksm4A>)

3. การดูแลเครื่องมือในการทำสะอาด

เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาด เครื่องมือเครื่องใช้ในการทำความสะอาดบ้าน มีหลายชนิด จึงต้องเลือกใช้ให้เหมาะกับงาน โดยมีรูปแบบให้พิจารณาเลือกใช้ตามความเหมาะสม ดังนี้

เครื่องดูดฝุ่น

1. ใช้ดูดฝุ่นบนพื้น พรม พื้นไม้ พื้นผิวเรียบแข็งที่ไม่เปียกน้ำ และมั่งลวด บางชนิดสามารถใช้ชักพรมได้ เป็นต้น
2. สะดวกและปลอดภัยต่อการใช้งาน
3. มีใบรับรองคุณภาพ
4. มีความแข็งแรงทนทาน
5. สามารถซ่อมแซมได้เมื่อเกิดการชำรุด และหาซื้ออะไหล่ได้ง่ายในราคาไม่แพง

รูปที่ 1.3 เครื่องดูดฝุ่น
(ที่มา : <https://qrqo.page.link/BbXC4>)

การเลือกซื้อเครื่องดูดฝุ่น ควรพิจารณาประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ เช่น พลังในการดูดฝุ่น ระบบการกรองฝุ่น ความจุถังเก็บฝุ่น เป็นต้น ส่วนลักษณะการใช้งานสามารถได้จากคุณสมบัติตามที่ระบุไว้ เช่น ดูดฝุ่น ดูดเศษผงที่พื้น ดูดฝุ่นบนมั่งลวด ดูดฝุ่นพรมปูพื้น และฝุ่นในรถยนต์ เป็นต้น หลังการใช้งานแล้ว ควรทำความสะอาดและจัดเก็บให้เรียบร้อย

ไม้กวาด

เป็นเครื่องมือสำหรับทำความสะอาดพื้น มีหลายชนิด ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะของงาน ดังนี้

ไม้กวาดดอกหญ้า

ใช้กวาดพื้นเรียบแห้ง เช่น พื้นไม้ พื้นซีเมนต์ขัดมัน พื้นหินอ่อน เป็นต้น ด้ามจับทำด้วยไม้หรือพลาสติกกลม ส่วนปลายทำมาจากดอกหญ้ามัดติดกับด้าม ควรเลือกด้ามไม้กวาดที่ไม่มีมอด และจับถนัดมือ ปลายดอกหญ้าหนา การเก็บรักษาให้ใช้เชือกร้อยที่ปลายไม้กวาดแขวนให้ปลายดอกหญ้าสูงกว่าพื้นเล็กน้อย หรือเอาด้ามลงตั้งกับพื้นพิงกำแพง โดยให้ปลายดอกไม้กวาดตั้งขึ้น ปลายไม้กวาดจะได้ไม่หักงอ สามารถใช้งานได้นาน

ไม้กวาดดอกหญ้าเทียม

ใช้กวาดพื้นที่เปียกชื้น ส่วนปลายทำมาจากเส้นทองเหลืองเหมือนดอกหญ้า ด้ามจับทำด้วยไม้หรือพลาสติกกลม หลังการใช้งานสามารถล้างทำความสะอาดได้ การเก็บรักษาให้ทำเหมือนกับไม้กวาดดอกหญ้า

ไม้กวาดทางมะพร้าว

ใช้กวาดได้ทั้งพื้นผิวหยาบและผิวเรียบ ทั้งพื้นแห้งและเปียกน้ำ หรือที่มีน้ำขัง ทำมาจากทางมะพร้าว มี 2 ชนิด คือ ชนิดที่มีปลอกสวมและชนิดที่มีด้ามจับ ด้ามจับทำด้วยไม้หรือพลาสติกกลม หากเลือกชนิดที่มีด้ามตรง ควรจับเหมาะมือ ส่วนชนิดที่มีปลอกสวมควรเลือกปลอกสวมแน่นหนา แต่ไม่ว่าจะเลือกชนิดใด ทางมะพร้าวต้องหนา การเก็บรักษาควรเก็บในที่ร่มและแห้ง อาจเก็บโดยการแขวนหรือเอาด้ามลงวางตั้งกับพื้น

รูปที่ 1.4 ไม้กวาดทางมะพร้าว

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/BcBYx>)

ไม้กวาดเสี้ยนตาล

ใช้ทำความสะอาดในพื้นที่สูง เช่น กวาดเพดาน ปิดกวาดหยากไย่ เป็นต้น ส่วนปลายทำมาจากเสี้ยนตาล ด้ามจับทำด้วยไม้หรือพลาสติกกลม ด้ามยาวประมาณ 3 เมตร ควรเลือกชนิดที่มีด้ามตรง การเก็บรักษาควรเก็บในที่ร่มและแห้ง โดยวางตั้งกับพื้นหรือฟิงไว้เอาด้ามลง

รูปที่ 1.5 ไม้กวาดเสี้ยนตาล

(ที่มา : <https://qrqo.page.link/of8cY>)

ไม้กวาดไม้ไผ่

ใช้กวาดใบไม้ในสนามหญ้า กวาดเศษกระดาษบนพื้น ทำจากไม้ไผ่ทั้งด้ามจับและปลายไม้กวาด มีลักษณะเป็นซี่หลายซี่ มัดด้วยเชือกหรือหวายแผ่เป็นแฉก ควรเลือกที่มีด้ามตรง จับถนัดมือ ไม่มีมอดกัด รอยมัดแน่นหนา ควรเก็บในที่ร่มและแห้ง การเก็บรักษาทำได้โดยวางฟิงเอาด้ามลงหรือวางราบกับพื้น

รูปที่ 1.6 ไม้กวาดไม้ไผ่

(ที่มา : <https://wholesalebesom.com/product/>)

ไม้ปัดฝุ่นขนไก่

ใช้ปัดฝุ่นตามที่ต่าง ๆ เช่น บนโต๊ะ เก้าอี้ ขอบหน้าต่าง เป็นต้น มีลักษณะเป็นพู่ ทำด้วยขนไก่ ยาวประมาณ 25-50 เซนติเมตร ด้ามจับมีทั้งที่เป็นหวายและพลาสติก ถ้าด้ามจับทำด้วยหวายปลายด้ามโค้งงอ ถ้าด้ามจับเป็นพลาสติกมีรูไว้แขวน ควรเลือกที่ขนติดแน่นกับด้ามและหนาพอสมควร เก็บในที่แห้ง โดยวิธีแขวนและเคาะให้ฝุ่นก่อนจัดเก็บ